

EVALUATIE VERBONDEN PARTIJEN 2020

Op 9 februari 2016 is het kader verbonden partijen vastgesteld. Onderdeel van dit kader is een periodieke evaluatie (eens per 4 jaar) van de gemeentelijke verbonden partijen. De vorige evaluatie was in 2016. Bij de evaluatie wordt nagegaan of de beoogde doelstellingen met de verbonden partij worden gehaald. Er wordt gekeken naar de risico's, de financiële situatie en toekomstige ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de samenwerking. Hieronder wordt per verbonden partij antwoord gegeven op die vragen.

Naam verbonden partij
GR GGD Flevoland
Doelstelling
GGD Flevoland bewaakt, beschermt en bevordert de publieke gezondheid. Daartoe heeft zij uiteenlopende taken; grotendeels wettelijk vastgelegd waarbij men streeft naar een invulling die zoveel als mogelijk past bij de lokale situatie.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Ja.
Structuur
GGD Flevoland is een gemeenschappelijke regeling van de zes Flevolandse gemeenten. Bekostiging is volgens een bedrag per inwoner. De lokale wethouders met 'gezondheid' in hun portefeuille vormen tezamen het algemeen bestuur. De Directeur Publieke gezondheid is belast met het dagelijks bestuur van de organisatie.
Besluitvorming over inzet van de GGD en financiële consequenties vindt plaats in het algemeen bestuur. Aandachtspunt daarbij is dat de GGD/GHOR Flevoland in totaal ook via andere financieringsstromen wordt bekostigd. Het algemeen bestuur heeft invloed op dat deel van de GGD waar zij financiering voor afdragen en waar de wettelijke taken worden uitgevoerd.
Ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke basistaken is in 2019 in samenspraak met gemeenten, een inhoudelijk meerjarig Publiek Gezondheidsplan Flevoland opgesteld voor de gezondheidsopgaven die een regionale aanpak vergen. Het nationaal preventieakkoord en een landelijke GGD benchmark zijn daar onder meer bij betrokken. In de begroting wordt aangegeven welke accenten in 2021 worden gegeven.
Financiën
Voor 2021 is de begroting vastgesteld op € 1.743.000,00 voor de Lelystadse bijdrage.
De Corona crisis vraagt een enorme krachtinspanning van alle medewerkers van de GGD. Door de enorme inzet die momenteel van GGD wordt gevraagd, verwacht men een toename van de kosten (extra uitvoeringskosten, met name bij de teams infectiebestrijding, ambulancedienstverlening en GHOR) én minder inkomsten als gevolg van vraaguitval, zoals bijvoorbeeld bij de reizigersvaccinaties. GGD houdt daartoe i.o.m. het bestuur een deel van de bestemmingsreserve aan. Tot vlak voor de tweede Corona golf was de verwachting dat de beschikbare reserves van de GGD Flevoland voldoende dekking konden bieden. Hoe dat op dit moment ervoor staat, is onduidelijk. Ook omdat nog niet helder is hoe men vanuit het Rijk omgaat met compensatie.
Ontwikkelingen
Recent hebben de Flevolandse gemeentesecretarissen de vraag bij GGD Flevoland neergelegd of zij kritisch willen onderzoeken waar/hoe efficiency en eventueel bezuinigingsmogelijkheden op de GR zitten.
Risico's
Gemeenten zijn wettelijk verplicht een GGD in stand te houden. De invloed van Corona op het inhoudelijk werk van de GGD en daarmee ook op de begroting is groot. Een goede analyse en monitoring van de uitvoeringskosten is belangrijk.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Corona laat meer dan ooit zien hoe belangrijk het is om een goede inrichting van de infectieziektenbestrijding te hebben, een gedegen plan rond crisisbeheersing (GHOR) maar ook hoe belangrijk het is om preventief in te zetten op een gezonde leefstijl. (In dit geval niet zozeer om te voorkomen dat je ziek wordt maar wel om het ziekteverloop zo gunstig mogelijk te laten zijn.) Naast de inzet rond Corona ondersteunt de GGD gemeentelijk beleid o.a. op het gebied van gezondheidsbeleid, verslavingsbeleid, jeugdhulp, Wmo, veiligheid, sport en (gezonde) gebiedsontwikkeling.

Afwegingen

Deelname aan de GR GGD in huidige vorm voortzetten.

Naam verbonden partij

GR Het Flevolands Archief (HFA)

Doelstelling

Het Flevolands Archief is ingesteld met het doel de belangen van de partners op het gebied van goed beheer van archiefbescheiden en collecties opgenomen in de archiefbewaarplaats (wettelijke taak) in gezamenlijkheid te behartigen.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee. De GR voert voor ons wel taken uit die verplicht zijn op grond van de Archiefwet.

Structuur

Het Flevolands Archief is een Gemeenschappelijke Regeling met in 2020 de volgende deelnemers: het Rijk, de Provincie Flevoland, gemeenten Lelystad, Dronten, Urk, Zeewolde en Waterschap Zuiderzeeland. Lelystad levert een bijdrage van 20% in de kosten. HFA is een openbaar lichaam met de volgende bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Iedere deelnemer wijst 1 lid aan voor het algemeen bestuur, ieder lid heeft 1 stem. Lelystad heeft tevens zitting in het dagelijks bestuur en vervult ook de functie van de voorzitter.

De GR is in 2017 opgericht en is op dit moment nog steeds de meest geschikte vorm. Wel is er binnen HFA afgesproken de komende beleidsperiode te onderzoeken hoe de samenwerking voortgezet moet worden. Er speelt namelijk een aantal ontwikkelingen die hierop van invloed zijn (zie Ontwikkelingen).

Financiën

Sinds de oprichting in 2017 zijn de financiële resultaten positief. Eind 2019 bedroeg het eigen vermogen € 873.000 en was financieel resultaat € 485.000. De financiële stukken en resultaten worden besproken in de vergaderingen van algemeen en dagelijks bestuur. Ook worden de jaarrekening en de programmabegroting jaarlijks ter kennisname aangeboden aan de Raad, waarbij de Raad in de gelegenheid is eventueel een zienswijze op de programmabegroting in te dienen.

De gemeentelijke bijdrage voor 2020 bedraagt € 173.492.

Ontwikkelingen

Op dit moment speelt een aantal ontwikkelingen die in de nabije toekomst van belang kunnen zijn voor de samenwerking. Deze zijn:

- voorgenomen uittreding van het rijk uit de Regionale Historische Centra (RHC) voor het beheer van digitale archiefbescheiden (termijn nog onbekend);
- onduidelijkheid over de toekomst van zogenaamde e-depot (voorziening voor de opslag en beheer van digitale archiefbescheiden), naar aanleiding van bovenstaande;
- beëindiging van samenwerking met Het Utrechts Archief (HUA) (per 1/1/2021) en verdere verzelfstandiging van HFA,
- komst van de nieuwe archiefwet.

Risico's

De hierboven genoemde ontwikkelingen vormen risico's op het gebied van financiën (zoals verhoging van onze bijdrage).

Deze worden als volgt beheerst:

- In de financiële bijlage van de GR is een paragraaf opgenomen ten aanzien van de financiële risico's.
- Programmabegroting en jaarrekening worden jaarlijks ter vaststelling aangeboden aan het dagelijks en het algemeen bestuur.

- Programmabegroting bevat o.a. een risico-paragraaf, met daarin risico-analyse en de benodigde tegenmaatregelen.
- Programmabegroting wordt ter kennisname aangeboden aan de raad. Tevens is de raad in de gelegenheid een zienswijze in te dienen op de programmabegroting.
- Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur worden tussentijds geïnformeerd over de geboekte resultaten (door middel van een bestuursrapportage)
- Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur worden door de directie van HFA pro-actief up-to-date gehouden van ontwikkelingen die tot risico's kunnen leiden.
- Het dagelijks en het algemeen bestuur worden door de directie van HFA pro-actief betrokken bij de plannen.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

De resultaten voldoen aan de doelstellingen. De wettelijke taken op het gebied van beheer van de archiefbewaarplaats worden naar behoren uitgevoerd. Ook overige taken, zoals dienstverlening en vertegenwoordiging, worden naar tevredenheid behartigd. Dit blijkt onder andere uit de jaarverslagen, jaarrekeningen en periodieke bestuursrapportages. Verder is het HFA gelukt om (na de ontvlechting van Nieuwland Erfgoedcentrum) in korte tijd een goed functionerende organisatie neer te zetten. Daarnaast vertegenwoordigt HFA goed de belangen van haar partners in o.a. de gesprekken met de minister over het uittreden van het rijk uit de RHC's.

Afwegingen

Voor korte termijn (2 jaar) in ieder geval ongewijzigd voortzetten. Of deze vorm ook na deze periode voortgezet kan worden, is nog afhankelijk van de bovengenoemde ontwikkelingen. Lelystad (en overige partners) zijn nauw betrokken bij het proces.

Naam verbonden partij

GR Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)

Doelstelling

De OFGV verzorgt voor de gemeente de uitvoering van omgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieu, bodem en asbest.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Ja, met de wet VTH is in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een verplichting opgenomen tot het instellen van omgevingsdiensten.

Structuur

De OFGV is een gemeenschappelijke regeling met (in 2020) 15 deelnemers. Lelystad heeft 9,50 % van de stemmen. Daarnaast heeft Lelystad één zetel van de vijf in het Dagelijks Bestuur. De huidige samenwerkingsvorm is nog steeds de meest geschikte vorm.

Financiën

De OFGV staat er financieel goed voor. Men heeft tot nu toe positieve resultaten laten zien ten opzichte van de begrotingen. De gemeentelijke bijdrage voor 2021 bedraagt ca € 1,3 mln. Het financiële resultaat over 2019 was rond € 640.000. Het eigen vermogen bedraagt in 2021 € 0,9 mln. op een balanstotaal van 5,6 mln. De solvabiliteitsratio bedraagt daarmee 16%. De OFGV scoort daarmee lager dan de VNG-norm. Het is een bewuste keuze om niet te veel reserves aan te houden en overschotten terug te laten vloeien naar de deelnemers. Dit is door het Algemeen Bestuur vastgesteld beleid. De lagere solvabiliteitsratio is daarom een beperkt risico.

Ontwikkelingen

Met de Omgevingswet zal de OFGV een grotere adviserende rol krijgen bij de complexere zaken en de Omgevingsplannen. Als er meer algemene regels komen krijgt toezicht en handhaving eveneens een andere rol. Verder zal de energietransitie mogelijk leiden tot extra taken die worden ingebracht bij de OFGV.

Risico's

Er zijn geen risico's met een substantiële impact op de gemeente.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

OFGV voert de taken op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving naar tevredenheid uit voor de gemeente Lelystad, de verwachting is dat dit zo blijft. Er wordt voldaan aan de gemeentelijke doelstellingen. Dit blijkt uit de voortgangrapportages.

Afwegingen

Deelname aan de OFGV in huidige vorm voortzetten.

Naam verbonden partij

GR Veiligheidsregio Flevoland

Doelstelling

De veiligheidsregio behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen: a. Brandweezorg, b. geneeskundige hulpverlening, c. de samenwerking bij de gemeentelijke rampenbestrijding, d. rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Ja.

Structuur

De gemeente Lelystad is 1 van de in totaal 6 deelnemers aan de GR en heeft 1/6 van de stemmen bij reguliere besluiten

Bij wijzigen en vaststellen van de begroting en vaststellen van de jaarrekening is het systeem van gewogen stemmen van toepassing, inhoudende:

- a. minimaal drie gemeenten stemmen in met het besluit, en
- b. een rechtsgeldig besluit wordt genomen met meerderheid van stemmen. minimaal drie gemeenten stemmen in met het besluit, en
- c. voor het nemen van een besluit wordt de volgende stemverdeling toegepast:
Almere: 9 stemmen, Dronten: 2 stemmen, Lelystad: 5 stemmen, Noordoostpolder: 2 stemmen, Urk: 1 stem en Zeewolde: 1 stem.

Bij het staken van de stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Financiën

De financiële risico's bij de Veiligheidsregio zijn in beeld en de organisatie heeft voldoende reserves beschikbaar om risico's die zich voor doen op te vangen. De risico's zijn voor de gemeente weliswaar beperkt, echter we hebben 'veiligheidshalve' wel mogelijke risico's opgenomen in de paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen. Jaarlijks vindt er indexering plaats van de bijdrage en wordt de bijdrage opnieuw vastgesteld conform afgesproken verdeelsleutel. De bijdrage aan de Veiligheidsregio door gemeente Lelystad gemeentelijke betreft voor 2021: € 5.139.000,-.

Ontwikkelingen

De veiligheidsregio is opgericht in 2010. Inmiddels is men in de vergevorderde fase van doorontwikkeling. De aandacht gaat uit naar het leveren van een zo hoge mogelijke kwaliteit, bij zo efficiënt mogelijke inzet van middelen.

Opgaven:

De Veiligheidsregio Flevoland ontwikkelt zich tot sterke uitvoeringsorganisaties. Zo beschikken zij over een parate en professionele meldkamer, brandweerorganisatie en crisisorganisatie die dag en nacht klaar staan om hulp te verlenen. Daarnaast geeft de Veiligheidsregio vanaf haar ontstaan advies over (brand)veiligheid. Voorheen werd dat gedaan over het (minimaal) voorschrijven van de wettelijke regels (regelgericht). Nu proactief meedenkend over het verminderen van de risico's.

- De veiligheidsregio ontwikkelt zich verder tot een netwerkorganisatie. Niet de Veiligheidsregio of de vastgestelde structuren staan centraal, maar de veiligheidsvraagstukken van burgers, bedrijven en gemeenten.
- De samenleving neemt steeds vaker zelf initiatieven om tot een veilige leefomgeving te komen. De veiligheidsregio draagt hier zo mogelijk aan bij.

Samenwerking tussen de Veiligheidsregio's:

De Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek werken intensief samen aan de veiligheid en de gezondheid van de inwoners. Op die manier verkleinen zij hun organisatorische en financiële kwetsbaarheid. Dit is belangrijk in een wereld vol nieuwe risico's voor de veiligheid en de volksgezondheid. Ook verbeteren zij daarmee de kwaliteit van hun dienstverlening: bijvoorbeeld doordat specialistische taken efficiënter ingevuld kunnen worden, medewerkers kennis en ervaringen uitwisselen over regionale grenzen heen, of doordat ze in tijden van crises makkelijker kunnen bijspringen. Tenslotte zorgen zij door slimmere inzet van mensen en middelen ervoor dat de kosten minder snel stijgen. Bij het bundelen van de krachten hoort ook: samen dezelfde koers gaan varen. Dit zijn de belangrijkste opgave voor 2021 en verder.

Risico's

De Veiligheidsregio heeft in de programmabegroting risico's benoemd op het vlak van veranderen van wet- en regelgeving, waaronder de omgevingswet, vennootschapsbelasting, wet datalekken, wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Maar ook risico's die voortvloeien uit personeel, samenwerkingsverbanden, vliegveld Lelystad en de bijbehorende ontwikkelingen.

Daarnaast is er besloten dat er een nieuwe verdeelsleutel wordt ingevoerd. Echter was dit niet een unaniem besluit en om de nadeel gemeenten tegemoet te komen wordt nu onderzocht of het ingroeimodel van 5 naar 7 jaar op gerekent kan worden. Lelystad is geen nadeel gemeente, voor Lelystad is dit daarom niet direct een financieel risico, maar wanneer de veiligheidsregio de kosten niet kan opvangen binnen haar eigen begroting dan zal dit indirect leiden tot een hogere bijdrage.

Alle benoemde risico's en ontwikkelingen worden samen met de veiligheidsregio gevolgd en waar mogelijk bijgestuurd.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

De veiligheidsregio draagt nog steeds bij aan de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht.

Afwegingen

Ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij

GR Werkvoorzieningsschap IJsselmeergroep

Doelstelling

Het uitvoeren van de sociale werkvoorziening; het benutten van de Wsw infrastructuur t.b.v. re-integratie activiteiten van deelnemende gemeenten.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee.

Structuur

De GR IJsselmeergroep is een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeente Urk, Noordoostpolder en Lelystad. Zeewolde is in 2019 uit de GR getreden. In 2019 is de oude GR gewijzigd en sindsdien omgezet in een eenvoudiger gemeenschappelijke regeling, de bedrijfsvoeringorganisatie. Iedere gemeente is sinds dien vertegenwoordigd door één wethouder. Voor Lelystad is dat de wethouder Werk en Inkomen die momenteel voorzitter van de GR is. Voorheen was de wethouder financiën of economie vertegenwoordigd in het bestuur. De bedrijfsvoeringorganisatie kent slecht één orgaan, het bestuur. Voorafgaand aan de bestuursvergadering neemt het college een standpunt in m.b.t. de voorliggende besluiten van de gemeenschappelijke regeling. Elk lid heeft één stem in het bestuur. Concern voor Werk NV is voor 100% eigendom van de GR IJsselmeergroep.

Financiën

De koerswijziging, de ontwikkeling van de sociale firm heeft de basis gelegd om de uitvoeringspraktijk van de sociale werkvoorziening oude stijl om te vormen naar een meer toekomstbestendig model. De in de vorige evaluatie grote voorziene tekorten hebben zich niet voor gedaan. Dit is enerzijds veroorzaakt door de koerswijziging en de behaalde resultaten in de bedrijfsvoering. Daarnaast zijn er ook een aantal positieve bijstellingen in de rijkssubsidie, de Lage inkomens voordeel regeling (LIV), etc., alsmede incidentele meevallers debet aan een gunstige ontwikkeling van de resultaten van de GR IJsselmeergroep en de NV Concern voor Werk.

Eind 2019 is het vermogen van de GR IJsselmeergroep € 2.872.000. Eventuele negatieve resultaten worden eerst ten laste gebracht van het eigen vermogen, voordat de rekening verlegd wordt naar de gemeente. Voor het bepalen van de financiële positie is een beoordelingsmodel ontwikkeld. Dit beoordelingsmodel bevat o.a. de solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal) en de liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden). De solvabiliteit van de GR IJsselmeergroep is 67%, dit is zeer goed (boven de (gemeentelijke) norm 25%, GR IJsselmeergroep hanteert een ratio van 27%). De solvabiliteit na verwerking resultaat is 69% (2018: 68,9%). De solvabiliteit is wellicht hoog, maar gelet op de ontwikkelingen zijn de reserves de komende jaren nodig om de tekorten op te vangen. Naast het Wsw rijksbudget ontvangt de GR een jaarlijkse bijdrage per fte Wsw € 1.516 [2021]. Voor 2021 is dit naar verwachting € 334.000. Op korte termijn is bijsturing van deze gemeentelijke bijdrage nauwelijks mogelijk.

Ontwikkelingen

Steeds nadrukkelijker is het arbeidsmarktbeleid geregionaliseerd en werken werkgevers-, werknemersorganisaties, gemeenten en UWV samen in de arbeidsmarktregio Flevoland. Deze regionalisering zal naar verwachting consequenties krijgen voor de vormgeving en de uitvoering

van het activerend arbeidsmarktbeleid inclusief de doelgroepen die door de GR IJsselmeergroep bediend werden.

Diverse rapporten, bijvoorbeeld van de SER uit [2016], Sociale infrastructuur kwetsbare groepen binnen de Participatiewet, de SCP, Evaluatie van de participatiewet [2019] en de WRR, Het betere werk [2020] (De nieuwe maatschappelijke opdracht), wijzen in de richting dat met de ingang van de Participatiewet 2015 de positie van mensen met een arbeidsbeperking is verslechterd. In haar rapport uit 2016 signaleert de SER: "Krimp van de sw-bedrijven lijkt zonder maatregelen een onontkoombaar gevolg. De krimp van sw-bedrijven leidt uiteindelijk tot het niet meer in stand kunnen houden van kennis, ervaring en netwerken, die onontbeerlijk zijn voor een goede sociale infrastructuur voor kwetsbare groepen".

Anders dan elders in het land hebben wij de infrastructuur van de GR IJsselmeergroep in standgehouden, de social firm ontwikkelt en de financiële risico's van de uitvoering van de Wsw beheersbaar weten te houden. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat het nieuwe kabinet met een herbezinning op de sociale infrastructuur voor kwetsbare groepen zal komen. Onze uitgangspositie is gunstig om optimaal te anticiperen op de te verwachten koerswijzigingen.

Risico's

Het aandeel van het risico voor de gemeente Lelystad is gebaseerd op het aantal fte Wsw'ers. Lelystad staat aan de lat voor 220/462 deel[2021] op basis van de Wsw formatie 2021. Naast de begroting en jaarverslagen wordt het toezicht vormgegeven door vaststelling van de kwartaalverslagen van Concern voor Werk NV in de bestuursvergaderingen van de GR IJsselmeergroep. Daarnaast geeft de raad van commissarissen van de NV Concern voor Werk inhoud aan haar toezichthoudende rol.

Het aantal Wsw formatieplaatsen is in de periode gedaald van 605 in 2015 tot 462 in 2021. Deze ontwikkeling zal de komende jaren naar verwachting doorzetten waardoor de tweede doelstelling, het benutten van de infrastructuur voor re-integratie activiteiten van de deelnemende gemeenten een steeds grotere bron van financiering zal betekenen. Risico is dat de overhead zich niet aanpast aan de dalende Wsw-formatie.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

De bijdrage die de GR IJsselmeergroep levert om de Wsw doelgroep duurzaam te werk te stellen is van groot belang voor het bereiken van gemeentelijke doelstellingen. Ook de inzet van de infrastructuur voor de re-integratie van andere groepen uit de participatiewet is essentieel.

De oorspronkelijke samenwerking was gebaseerd op de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening. De instroom in Wsw is met ingang van 1.1.2015 gestopt.

Op verzoek van de raad is in 2016 een onderzoek gestart naar de mogelijke toekomstscenario's voor de uitvoering van de Wsw. Dit verzoek werd ingegeven door een tweetal afwegingen.

Eenzijds de financiële druk die als gevolg van de maatregelen in Den Haag is ontstaan. Anderzijds de constatering dat het samenvoegen van verschillende doelgroepen onder een nieuwe Participatiewet automatisch de vraag oproept hoe efficiënt het is om deze doelgroepen vanuit meerdere uitvoeringsorganisaties (Concern voor Werk NV, Werkbedrijf Lelystad bv en de Werkcorporatie van de Noordoostpolder) te bedienen. Omdat de Noordoostpolder haar Werkcorporatie niet wilde integreren in de social firm heeft Lelystad besloten het Werkbedrijf Lelystad bv niet in te brengen in de social firm en wordt deze doorontwikkeld binnen Concern voor Werk NV. Met de dalende Wsw formatie blijft de vraag naar een toekomstbestendige samenwerking actueel.

Afwegingen

De ontwikkelde infrastructuur is echter van grote waarde om ook in de toekomst voor de doelgroepen van de participatiewet beschikbaar te houden. Mede afhankelijk van de voornemens van het nieuwe kabinet over de sociale zekerheid in het algemeen en de toekomst van de sociale werkvoorziening in het bijzonder zal bekeken moeten worden of de huidige structuur behouden kan blijven. Op basis van voorgaande deelname aan de GR voor nu ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij
Alliander N.V.
Doelstelling
Zorgdragen voor een stabiel electriciteits- en gasnetwerk.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Nee, wel is het zo dat alleen overheden kunnen deelnemen in Alliander.
Structuur
Alliander is een naamloze vennootschap. Lelystad heeft 0,6% van de stemmen en heeft daarmee stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen. De gemeente Lelystad werkt samen met een aantal andere Flevolandse en Gelderse gemeenten in het platform van (voormalig)-Nuon, Vitens en Alliander (Nuval) aandeelhouders. Door dit samenwerkingsverband aan te gaan hebben de kleine aandeelhouders gezamenlijk een afvaardiging in het grootaandeelhoudersoverleg van Alliander. Door deze samenwerking kunnen de kleine aandeelhouders, waaronder de gemeente Lelystad, meer invloed uitoefenen dan ieder individueel.
Financiën
Alliander is een stabiel en solide bedrijf. De solvabiliteit is ruim boven de 40% en er wordt al jaren winst gemaakt. Wel zullen de resultaten, en daarmee de dividenduitkering, de komende jaren onder druk komen te staan. Enerzijds is dit doordat de tarieven die Alliander in rekening mag brengen gemaximeerd worden door de ACM o.b.v. de zgn. WACC-norm (Weighted Average Cost of Capital, oftewel de gemiddelde kosten van kapitaal). Deze norm is mede gebaseerd op de rente op de kapitaalmarkt en is momenteel historisch laag. Anderzijds heeft de energietransitie grote gevolgen voor het gas- en electriciteitsnetwerk.
Alliander is een deelneming van de gemeente Lelystad. Als aandeelhouder ontvangen wij jaarlijks een dividenduitkering. De hoogte van de dividenduitkering is afhankelijk van de financiële resultaten en kan daarom van jaar tot jaar verschillen. In 2020 is ca. € 725.000,- ontvangen bij een begroting van € 500.000,-. De hogere dividenduitkering vloeide voort uit een beter resultaat van Alliander dan verwacht. De omzet steeg licht doordat er meer energieaansluitingen waren. Daarnaast heeft men heeft de kosten beperkt weten te houden. Wel stegen, zoals verwacht, de investeringen.
Ontwikkelingen
De grote investeringen waar Alliander voor staat in de komende jaren als gevolg van de energietransitie kunnen niet alleen met vreemd vermogen gefinancierd worden. Alliander is momenteel aan het onderzoeken welke opties voor financiering er zijn. In de loop naar de volgende aandeelhoudersvergadering (voorjaar '21) zal duidelijk worden of en zo ja, welke gevolgen dit heeft voor de aandeelhouders.
Risico's
Alliander heeft een goede uitgangssituatie. Ze is financieel solide. Wel zullen de investeringen in het electriciteitsnetwerk en de veranderingen in het gasnetwerk zorgen voor druk op de financiën en daarmee de dividenduitkering.
Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?
Het beheer van het netwerk is een wettelijke overheidstaak en is in het geval van netbeheerders belegd bij de lokale overheden van het oorspronkelijke verzorgingsgebied.
Afwegingen
Deelneming in ongewijzigde vorm voortzetten.

Naam verbonden partij
N.V. BNG
Doelstelling
BNG is bankier voor overheden.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Nee, wel is het zo dat alleen overheden aandeelhouder kunnen zijn van BNG.
Structuur
De aandelen van BNG zijn in handen van de staat, provincies, een hoogheemraadschap en gemeenten. Lelystad heeft 5000 van de ruim 55 miljoen uitgegeven aandelen (0,009%). De feitelijke zeggenschap voor Lelystad is daarmee beperkt, en er wordt dan ook niet actief gestuurd op het aandeelhouderschap.
Financiën
De jaarcijfers 2019 laten een rendement op het eigen vermogen zien van 3,6% bij een doelstelling van 3,7%. De nettowinst bedraagt EUR 163 miljoen. Dit is lager dan het voorgaande jaar. De belangrijkste oorzaken van de daling van de nettowinst ten opzichte van 2018 zijn een lager resultaat op financiële transacties en hogere voorzieningen voor kredietverliezen. Wel is BNG nog steeds een financieel solide organisatie. BNG heeft daarom ook bij Ratingorganisatie S&P een rating (beoordeling kredietwaardigheid) van het hoogste niveau, te weten AAA.
BNG is een deelneming voor de gemeente Lelystad en wij ontvangen daarom jaarlijks een dividenduitkering. Deze kan verschillen van jaar tot jaar, afhankelijk van de resultaten van BNG. De dividenduitkering over 2019 bedraagt ca. € 6.300,-.
Ontwikkelingen
Als gevolg van de coronacrisis heeft de Europese Centrale Bank opgelegd dat de banken die onder haar toezicht vallen voorlopig geen dividend mogen uitkeren. Het in april vastgestelde dividend is daarom nog niet uitgekeerd. Voor de gemeente Lelystad zou het om ca. € 6.300 gaan. Eind dit jaar wordt bekeken of de betaling nog verder uitgesteld of eventueel geschrapt wordt. Daarnaast is het zo dat een bancaire instelling als BNG naar mate de economische gevolgen van de coronacrisis zwaarder worden hiervan wel de gevolgen zal merken.
Risico's
Gelet op de geringe grootte van de deelneming beperkt.
Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?
BNG is bankier voor overheden en is daarom volledig in overheidshanden. Lelystad heeft slechts een klein aandelenbelang, en daarmee ook een geringe dividenduitkering. Deze deelneming heeft voor de gemeente weinig toegevoegde waarde. Mocht er vanuit BNG of één van haar aandeelhouders in de toekomst een initiatief tot aandelenoverdracht opgestart worden, dan zou kunnen worden overwogen de aandelen te verkopen. Het zelf opstarten van een dergelijk initiatief is niet opportuun gelet op de (juridische/accountants-)kosten die dit met zich meebrengt.
Afwegingen
Vooralsnog de deelneming ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij
N.V. HVC
Doelstelling
Het inzamelen en duurzaam verwerken van afvalstoffen, bijdragen aan materiaalhergebruik en produceren en leveren van duurzame energie.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Nee.
Structuur
De organisatie is een (structuur) naamloze vennootschap. Bij een structuurvennootschap is een deel van de bevoegdheden van de aandeelhouders aan de Raad van Commissarissen toebedeeld. Aandeelhouders staan daardoor op grotere afstand van bedrijfsvoering en uitvoering. Van de 21 aandeelhouders, is gemeente Lelystad – vertegenwoordigd door de portefeuillehouder duurzaamheid - met 93 gewone aandelen voor ca. 3% aandeelhouder in NV HVC. In de gegeven omstandigheden is de huidige samenwerkingsvorm de meest geschikte.

Financiën
Het eigen vermogen van de HVC bedraagt ultimo 2019 € 126.500.000. Het vreemd vermogen is op die datum € 652.000.000. Het bedrijfsresultaat over 2019 bedroeg € 9.607.000. De financiële bijdrage in de vorm van contractueel bepaalde inzamelings- en verwerkingskosten zal in 2021 naar verwachting € 6.200.000,- bedragen.
Ontwikkelingen
De afbouw van de garantiebedragen zal in 2029 afgerond zijn, waarmee de aandeelhouders op dat moment dan een keus kunnen maken om te blijven participeren als aandeelhouder of niet. HVC zal zich nadrukkelijk presenteren als leverancier van duurzame energie en wil daar met de aandeelhouders samen in op trekken. De benodigde investeringen kunnen met leningen van uit de markt gefinancierd worden.
Risico's
Het aandeelhouderschap omvat een garantstelling van 3% over de uitgezette leningen. De omvang van deze garantie van ongeveer 18 miljoen euro kan worden aangesproken als HVC haar verplichtingen niet meer kan nakomen. Gezien de huidige stand van zaken is er geen risico.
Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?
Op contractuele basis voert HVC taken uit op gebied van inzameling en verwerking voor de gemeente Lelystad. De kennis en ervaring van HVC op het gebied van inzameling en verwerking en de gegeven adviezen dragen bij aan het bereiken van de VANG doelstelling.
Afwegingen
Het aandeelhouderschap geeft een vergoeding voor de garantie van 1% (€ 200.000). De afbouw is conform planning en geeft geen aanleiding voor een tussentijdse beëindiging.

Naam verbonden partij
Omala N.V.
Doelstelling
Ontwikkelen van een duurzaam bedrijventerrein naast de luchthaven.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Nee.
Structuur
De gemeente Lelystad is aandeelhouder van Omala NV samen met de gemeente Almere en de provincie Flevoland, ieder voor 1/3. OMALA N.V. treedt op als enig beherend vennoot van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. (AGC). De projectorganisatie is ondergebracht bij OMALA N.V. OMALA N.V. verricht haar werkzaamheden ten behoeve van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. Vanaf 2016 handelen OMALA N.V. en AGC onder de handelsnaam Lelystad Airport Businesspark (LAB).
Financiën
De inkomsten van Omala N.V. bestaan uit een aan AGC C.V. (de grondexploitatie verloopt via deze CV) in rekening te brengen managementvergoeding voor de projectorganisatie. De afgelopen jaren bedroeg deze vergoeding jaarlijks ca. € 400.000. Het jaarlijkse financiële resultaat is van zeer beperkte omvang en wordt verrekend met het eigen vermogen. Het eigen vermogen bedroeg eind 2019 ca. € 235.000. De solvabiliteit bedraagt 80%.
Ontwikkelingen
Omala NV treedt als beherend vennoot op in de AGC C.V. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de AGC C.V.
Risico's
Omala NV treedt als beherend vennoot op in de AGC CV. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de AGC CV.
Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?
Omala is destijds opgericht, niet met het oogpunt om winst te maken, maar om investeringen met maatschappelijk rendement zoals werkgelegenheid te realiseren, dat uitgangspunt wordt nog steeds gehanteerd.
Afwegingen
Omala ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij
N.V. Sportbedrijf Lelystad
Doelstelling
Het beheer en verhuur van sportaccommodaties aan sportverenigingen en anderen in Lelystad. De organisatie van activiteiten op het gebied van sportstimulering.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Nee.
Structuur
De organisatie is een N.V. waarbij de gemeente Lelystad 100% aandeelhouder is. Op dit moment wordt door de rekenkamer een onderzoek uitgevoerd met als centrale onderzoeksvraag of de huidige organisatievorm van het Sportbedrijf Lelystad de meest geschikte vorm is om uitvoering te geven aan het huidige sportbeleid van de gemeente Lelystad.
Financiën
Het Sportbedrijf Lelystad ontvangt in 2020 van de gemeente: a. € 3.633.229,- als bijdrage in de kosten voor de uitvoering van het beheer, de exploitatie en de instandhouding van de bij de N.V. Sportbedrijf Lelystad in eigendom zijnde sportaccommodaties, ten behoeve van de sportbeoefening door de sportverenigingen uit Lelystad en overige gebruikers. b. €184.238,- als bijdrage in de kosten voor de activiteiten op het gebied van maatschappelijke sportstimulering in Lelystad. De dekking van de gemeentelijke bijdrage op de totale uitgaven bedraagt ongeveer 55%.
Ontwikkelingen
Op dit moment wordt door de rekenkamer een onderzoek uitgevoerd met als centrale onderzoeksvraag of de huidige organisatievorm van het Sportbedrijf Lelystad de meest geschikte vorm is om uitvoering te geven aan het huidige sportbeleid van de gemeente Lelystad. Naar aanleiding van rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (2014) is per 1 januari 2019 de BTW-sportvrijstelling gewijzigd. Het overnemen van de bepaling uit de Europese BTW-richtlijn heeft tot gevolg dat het ter beschikking stellen van sportaccommodaties onder de BTW vrijstelling komt te vallen voor exploitanten zonder winstoogmerk. Omdat de wetwijziging direct voortvloeit uit Europese regelgeving en het (dus) geen bezuinigingsmaatregel is, heeft het kabinet besloten de opbrengst van deze extra belastingmaatregel via twee compensatieregelingen terug te laten vloeien naar de gedupeerden. De aanvraag van het Sportbedrijf Lelystad is onderdeel van de aanvraag van de gemeente Lelystad voor de Specifieke uitkering Sport (SPUK). Het totaalbedrag van alle landelijke aanvragen voor 2020 is hoger dan het voor 2020 geldende uitkeringsplafond van € 188.000.000. Hierdoor zijn de verleende compensatiebedragen door het rijk naar rato (79,97%) verdeeld. Het is op dit moment nog onzeker of de bijdrage uit de SPUK het nadelig effect van de btw-vrijstelling in de exploitatie van het Sportbedrijf Lelystad voor 2020 uiteindelijk volledig zal compenseren.
Risico's
Door de effecten van de Corona-maatregelen is de financiële positie onder druk komen staan en moet er worden gekeken naar alle activiteiten. Dit heeft gevolgen voor de mogelijkheden die de organisatie heeft voor de uitvoering van de taken en de tarieven voor de sportvoorzieningen. De gemeente is 100% aandeelhouder van de organisatie en neemt vanuit die positie twee keer per jaar deel aan de Algemene aandeelhoudersvergadering. De gemeente is subsidieert voor de activiteiten van de organisatie voor het beheer en verhuur van sportaccommodaties en voor activiteiten op het gebied van sportstimulering. Aan deze jaarlijkse subsidie ligt een ondersteuningsovereenkomst ten grondslag waarin de subsidieverbonden verplichtingen zijn opgenomen.
Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?
Om het gemeentelijk sportbeleid te kunnen monitoren wordt door de gemeente periodiek een Sportpeiling uitgevoerd onder de inwoners. Het meest recente onderzoek heeft in 2019 plaats gevonden. De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn dat:

- de sportparticipatie van Lelystedelingen is door de jaren heen niet in belangrijke mate veranderd. Ruim twee derde van de Lelystedelingen doet minimaal 1 keer per maand aan sport. Hiermee is er geen grotere verandering opgetreden ten opzichte van 2015.
- de tevredenheid over de lokale sportvoorzieningen is de afgelopen jaren iets afgenomen, maar nog altijd is 80% hier (zeer) tevreden over. Het aandeel (zeer) ontevreden inwoners is gedaald.

De uitkomsten van het onderzoek leiden tot de volgende beleidsimplicaties:

- bij stimulering van de sport- en beweegparticipatie zal extra aandacht nodig zijn voor inwoners waarbij de participatie nog relatief laag is: inwoners met een lagere opleiding, een lager inkomen of een beperking;
- In aanvulling op het beleid voor sportverenigingen, zal ook aandacht moeten zijn voor sport- en beweegmogelijkheden voor de grote groep 'ongebonden sporters', met name in de openbare ruimte;

De huidige samenwerking met het Sportbeleid Lelystad biedt voldoende perspectief voor de genoemde beleidsimplicaties.

Afwegingen

Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek van de rekenkamer zal een afweging worden gemaakt voor de toekomst van deze verbonden partij (bijv. ongewijzigd voortzetten of voortzetten in gewijzigde vorm).

Naam verbonden partij

Vitens N.V.

Doelstelling

Zorgdragen voor een stabiele watervoorziening.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee, wel is het zo dat alleen overheden aandeelhouders kunnen zijn van Vitens.

Structuur

Vitens is een Naamloze Vennootschap waarvan Lelystad 1,7% van de aandelen heeft. Lelystad heeft daarmee stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen. De gemeente werkt voor Vitens (en Alliander) samen met een aantal andere Flevolandse en Gelderse gemeenten in het platform van (voormalig)-Nuon, Vitens en Alliander (Nuval) aandeelhouders. Door deze samenwerking kunnen de kleine aandeelhouders, waaronder de gemeente Lelystad, meer invloed uitoefenen dan ieder individueel.

Financiën

Hoewel Vitens jaren op rij goede resultaten heeft laten zien, staan deze nu onder druk als gevolg van een aantal ontwikkelingen. Zo moet Vitens meer investeren als gevolg van o.a. de invloed van klimaatverandering op de waterstand. Doordat deze investeringen gefinancierd worden met vreemd vermogen daalt de solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/balanstotaal). En doordat de winst van Vitens gemaximeerd wordt door de door het Rijk toegepaste WACC-norm (weighted average cost of capital), kunnen de tarieven slechts beperkt verhoogd worden. Deze WACC-norm is mede gebaseerd op de rente op de kapitaalmarkt, en die is momenteel heel laag. Dus het uit eigen winsten financieren van de investeringen door toepassing van hogere tarieven is niet mogelijk.

In het financieel beleid dat is vastgesteld door de aandeelhouders is afgesproken dat als de solvabiliteit onder de 30% komt, er geen dividend wordt uitgekeerd. Dit was nu bij de jaarrekening 2019 het geval. Er is dus in 2020 geen dividend over 2019 uitgekeerd. En ook voor de komende jaren is de verwachting dat er geen dividend wordt uitgekeerd.

Ontwikkelingen

Vitens heeft inmiddels maatregelen genomen om op de middellange termijn (3 tot 5 jaar) weer perspectief te krijgen op verbetering van de financiële ratio's en de dividenuitkering die daarmee samenhangt.

Risico's

De maatregelen van Vitens in het kader van het financieel beleid, zoals het niet uitkeren van dividend, zijn er op gericht om Vitens financieel gezond te houden. Daarmee wordt voorkomen dat men als bedrijf in financieel slecht weer terecht zou komen. Daardoor worden de risico's voor de aandeelhouders beperkt.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Het leveren van drinkwater is een wettelijke overheidstaak en is in het geval van Vitens belegd bij de lokale overheden van het oorspronkelijke verzorgingsgebied.

Afwegingen

Deelneming ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij

B.V. Technofonds Flevoland

Doelstelling

Het fonds heeft als doel het verstrekken van risicodragend kapitaal en/of leningen aan innovatieve startende en doorstartende ondernemers in de provincie Flevoland die moeilijkheden ondervinden bij het aantrekken van financiering in de markt. De doelstelling van het fonds is om zo een bijdrage te leveren aan het innovatievermogen én de groei van ondernemingen in Flevoland (met uitzondering van Zeewolde) alsmede de versterking van het eigen vermogen van deze ondernemingen.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee .

Structuur

Het fonds is een besloten vennootschap met haar vestigingszetel in Lelystad. De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Horizon BV is in 2019 benoemt tot bestuurder en beheerder van het Technofonds Flevoland.

De aandeelhouders van het fonds zijn:

Horizon BV, de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder en Urk.

Lelystad heeft 10% van de aandelen en heeft daarmee stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen.

Het fonds is revolverend. Dat wil zeggen dat alle inkomsten die verband houden met de verstrekte financieringen zoals aflossingen en rente, maar bijvoorbeeld ook eventuele inkomsten uit verkoop van aandelen, terugvloeien in het fonds. Met deze opbrengsten kunnen vervolgens weer nieuwe financieringen worden verstrekt.

Financiën

Gemeente Lelystad heeft destijds ruim € 1 miljoen gestort als aandelenkapitaal.

Het Technofonds maakt al enkele jaren op rij verlies. Dat is deels wellicht inherent aan de aard van het fonds, maar vraagt wel alertheid. De jaarrekening 2019 met een toelichting wordt middels een raadsinformatiebrief in november aan uw Raad aangeboden.

Ontwikkelingen

In 2019 is door de aandeelhouders besloten tot het benoemen van Horizon BV tot bestuurders en statutair beheerder van de besloten vennootschap Technofonds Flevoland BV.

Het Technofonds maakt al enkele jaren op rij verlies. Dat is deels wellicht inherent aan de aard van het fonds, maar vraagt wel alertheid.

Wij gaan daarom binnenkort in gesprek met andere aandeelhouders en de beheerder van het fonds over de vragen:

- hoe is de financiële toekomst van het fonds?

- moeten de doelstellingen waarvoor het fonds is opgericht eventueel worden bijgesteld (in het perspectief van de huidige economische ontwikkelingen en bijvoorbeeld de effecten van de coronacrisis)?

- heeft Technofonds Flevoland nog de juiste rol en betekenis in het huidige fondsenlandschap (zoals dat beheerd wordt door Horizon BV) dat het Flevolandse bedrijfsleven ten dienste staat?

Risico's

Welke risico's loopt de gemeente met deze verbonden partij. Hoe worden deze beheerst?

Het financiële risico bedraagt ten maximale het ingebrachte nominale aandelenkapitaal.

Op grond van de statuten heeft Technofonds een investeringscommissie bestaande uit twee reguliere leden en één plaatsvervangend lid. De Investeringscommissie wordt benoemd door de aandeelhoudersvergadering

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Ja.

Afwegingen

Vooralsnog voortzetten.

Naam verbonden partij

B.V. Werkbedrijf Lelystad (WBL)

Doelstelling

Het realiseren van een optimale uitstroom uit de participatiewet naar werk. Het initiëren, creëren, organiseren en uitvoeren van werk voor de gemeente Lelystad t.b.v. (langdurig) werklozen en arbeidsgehandicapten.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee.

Structuur

Het betreft een B.V. waarvan de gemeente Lelystad als aandeelhouder 100% eigenaar is. De B.V. kent een Raad van Commissarissen. Een aantal diensten worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst ingekocht bij Concern voor Werk NV.

Financiën

Het werkbedrijf had in 2019 een financieel resultaat van € 6.042,- . Het eigen vermogen op 31-12-2019 bedroeg € 133.680,-.

Ontwikkelingen

Sedert 2015 heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor het verstrekken van voorzieningen levensonderhoud en begeleiding naar arbeid van een bredere doelgroep, nl. de voormalige Wsw doelgroep en een belangrijk deel van de voormalige WAJONG doelgroep.

We zien dat gemeenten een steeds belangrijkere rol hebben gekregen bij het vormgeven van het sociaal domein: in de afgelopen jaren zijn allerlei taken verschoven van het landelijk niveau naar het lokale gemeentelijk niveau. De gemeenten zijn daarmee in belangrijke mate verantwoordelijk geworden voor het sociaal domein en zijn daarmee dan ook een belangrijke partij geworden wat betreft de vormgeving van de participatiemaatschappij. Het rijk stuurt binnen de Participatiewet sterk aan op regionale samenwerking waarbij de rol van de centrumgemeente steeds dominantier wordt. Deze (gedeelde) beleidsverantwoordelijkheid voor een gezonde lokale en regionale arbeidsmarkt brengt hiermee een spanningsveld met zich mee. De afwegingen die gemaakt worden ten aanzien van de doelen van de Participatiewet in regionaal perspectief, kunnen namelijk niet los worden gezien van het eigen, gemeentelijk belang in economisch perspectief (inclusief de kwaliteit van lokaal onderwijsaanbod). De gemeente heeft immers de taak en de verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk bewoners van de eigen stad uit de uitkering te laten stromen en draagt hiervoor de financiële lasten van de uitkeringen.

Risico's

De gemeente is 100% aandeelhouder van de B.V. Het directe financiële risico is zeer beperkt omdat de vergoeding door de gemeente voor de activiteiten plaatsvindt vanuit de Rijksmiddelen re-integratiebudget. Het volume van de activiteiten wordt afgestemd op de beschikbare middelen.

De resultaten op de uitvoering van de arbeidstoeleiding van en de mate van succes zijn echter wel bepalend voor de resultaten van de BUIG (gebundelde uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie). Zie verder onder "afwegingen".

Naast de begroting en jaarverslagen wordt het toezicht vorm gegeven door bespreking van de kwartaalverslagen van WBL in een stuurgroep. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen van de BV Werkbedrijf een toezichthoudende rol.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Ja. De gemeente heeft voor de uitvoering van de re-integratie activiteiten in 2013 het Werkbedrijf Lelystad opgericht. Jaarlijks wordt met uitzondering van een aantal gemeentelijke projecten het grootste deel van het re-integratiebudget bij het WBL middels productie opdrachten uitgezet.

Hierbij is de inzet van de infrastructuur van de WSW Concern voor Werk voor de re-integratie van andere groepen uit de participatiewet essentieel. Het Werkbedrijf Lelystad is niet opgegaan in de "Social Firm". Dit wordt toegelicht bij de evaluatie van de verbonden partij GR Werkvoorzieningsschap IJsselmeergroep.

Afwegingen

De doelstelling geformuleerd in de aanpak sociaal domein (raadsbesluit juli 2020) is dat Lelystad "voordeelgemeente" wordt. Indien Werkbedrijf Lelystad erin slaagt de komende jaren meer dan gemiddelde uitstroom vanuit de bijstand te realiseren zal dit een miljoen aan voordeel op de BUIG (uitkeringslasten) moeten gaan opleveren. Om deze opdracht succesvol in te kunnen vullen is besloten dat Werkbedrijf Lelystad de regie over het complete bijstandsbestand krijgt en bij nieuwe aanvragen werk nog meer centraal gesteld wordt.

De afgelopen jaren heeft het WBL jaarlijks ruim 600 mensen continue in een uitkeringssituatie begeleid waarvan jaarlijks steeds ruim 300 succesvol, duurzaam zijn toegeleid naar arbeid. De afweging is op basis van bovenstaande om de deelname aan WBL ongewijzigd voort te zetten.

Naam verbonden partij

Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V.

Doelstelling

Ontwikkelen van een duurzaam bedrijventerrein naast de luchthaven.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee.

Structuur

Gemeente Lelystad is aandeelhouder van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. (AGC) samen met gemeente Almere en de provincie Flevoland, ieder voor 1/3. Omala N.V. is de behorend vennoot van AGC C.V. Vanaf 2016 handelen OMALA N.V. en AGC onder de handelsnaam Lelystad Airport Businesspark (LAB).

Financiën

De gemeente heeft € 1 miljoen aandelenkapitaal verstrekt aan AGC C.V. en heeft ultimo 2019 ca. € 3,6 miljoen euro aan leningen uitstaan. Dit bedrag fluctueert periodiek afhankelijk van de financieringsbehoefte maar blijft steeds binnen het in de Samenwerkingsovereenkomst overeengekomen maximale bedrag van € 9,5 miljoen per aandeelhouder.

Daarnaast is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van OMALA N.V. v.d. 17 juni 2015 besloten dat - vanwege historische kosten toe te rekenen aan het gebied - de gemeente Lelystad een preferent recht (een vordering, de zgn. foundersfee) heeft van € 2,3 miljoen in het resultaat van AGC C.V. Dit bedrag wordt in drie tranches in 2020, 2025 en 2030 uitgekeerd door AGC C.V. aan de gemeente Lelystad indien de jaarresultaten dit toelaten.

Omdat het eindresultaat op dit moment nog niet op een betrouwbare wijze kan worden ingeschat, is tot dusver geen resultaat verantwoord uit hoofde van de gerealiseerde uitgaven. De solvabiliteit bedraagt ca. 29%.

Ontwikkelingen

Enige terughoudendheid is op zijn plaats. De economische gevolgen van de corona pandemie zijn nog niet in volle omvang te voorspellen en de impact op langere termijn hiervan op de bereidheid van bedrijven om over te gaan tot investeringen is onzeker. Een vertraging zal gegeven de beschikbare financieringsruimte geen directe consequenties hebben voor de financiële continuïteit van de onderneming. De impact van een mogelijke vertraging op het eindresultaat kan als gevolg van de omvang en flexibiliteit van de externe financiering en de daaraan gekoppelde beperkte rentelasten en van de flexibiliteit in de personele bezetting, goed worden opgevangen. De verwachting is nog steeds dat een positieve grondexploitatie zal worden gerealiseerd. De feitelijke realisatie is echter ook in sterke mate afhankelijk van de besluitvorming omtrent het moment van openstelling van Lelystad Airport voor de burgerluchtvaart.

Risico's

De gemeente Lelystad heeft een preferent recht (een vordering, de zgn. foundersfee) van € 2,3 miljoen in het resultaat van AGC C.V. Dit bedrag wordt in drie tranches in 2020, 2025 en 2030 uitgekeerd door AGC C.V. aan de gemeente Lelystad indien de jaarresultaten dit toelaten. Indien dit in 2020 niet mogelijk blijkt zullen aanvullende afspraken over de uitkering van de tranche 2020 worden gemaakt.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Omala en de hiermee samenvallende Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. is destijds opgericht, niet met het oogpunt om winst te maken, maar om investeringen met maatschappelijk rendement waaronder werkgelegenheid te realiseren. Dat uitgangspunt wordt nog steeds gehanteerd en de gerealiseerde verkopen in de afgelopen jaren zorgen voor bedrijvigheid en banen die bijdragen aan de doelstellingen.

Afwegingen

Omala Fase 1 ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij

Stichting Bataviahaven

Doelstelling

De Bataviahaven levert een positieve bijdrage aan toerisme en recreatie in Lelystad en aan de bekendheid van Lelystad als watersportstad.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee.

Structuur

Gemeentelijke stichting.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage is op basis van de Dienstverleningsovereenkomst beheer en exploitatie Bataviahaven 2019 t/m 2023 en bedraagt voor 2020 t/m 2023 €127.405 per jaar.

Ontwikkelingen

De Kustvisie en de groei van de markt voor riviercruiseschepen zijn van belang. In de ontwikkelingsvisie Bataviahaven 2020-2025 geeft de stichting aan hoe wordt aangehaakt bij deze ontwikkelingen.

Risico's

De begroting van de stichting is opgebouwd uit de gemeentelijke bijdrage en eigen inkomsten, zoals liggelden. Als zich onverhoeds zaken voordoen die een effect hebben op deze inkomsten en niet afgedekt kunnen worden vanuit de het eigen vermogen van de stichting leidt dit, gezien de omvang van de totale begroting, tot een beperkt risico.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Ja: De gemeentelijke doelstellingen staan verankerd in de Dienstverleningsovereenkomst beheer en exploitatie Bataviahaven 2019 t/m 2023. Dit wordt verantwoord in het jaarverslag van de gemeente en gemonitord op basis van de jaarrekening van de stichting Bataviahaven.

Afwegingen

Ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij

Stichting Lelystad Partners (City Marketing Lelystad, of CML)

Doelstelling

De bevordering van de bekendheid en voorzieningen van Lelystad op het gebied van wonen, werken, leven, winkelen recreatie en de bevordering van een positief imago van de stad.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee.

Structuur

Het betreft een stichting waarin de Raad van Toezicht bestaat uit drie leden die door de gemeente zijn benoemd (onder wie de voorzitter) en leden namens betrokken partijen in de stad, waaronder de bedrijfskring Lelystad.

Of de huidige samenwerkingsvorm nog steeds de meest geschikte vorm is, wordt de komende twee jaar bekeken en geëvalueerd.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage bedroeg de afgelopen jaren € 580.000,-. In de Programmabegroting 2021-2024 die de raad ter besluitvorming is aangeboden wordt voorgesteld om, met inachtneming

van een groeipad, vanaf 2023 een structurele korting door te voeren van € 100.000,-. Vanaf 2017 ontvangt CML bovenop de algemene bijdrage een apart projectbudget voor woonmarketing. Het resultaat over 2019 was ca. € 18.000,- positief (2018 ca. € 2.000,- positief). De solvabiliteit is ultimo 2019 24%.

Ontwikkelingen

Naar aanleiding van een aangenomen motie is een zogenoemd 213a-onderzoek uitgevoerd naar de doelmatigheid van CML. Uit het onderzoek volgde dat die doelmatigheid niet goed inzichtelijk te maken is. Om dat wel te kunnen doen, gaan gemeente en CML een hernieuwde samenwerking aan voor een periode van twee jaar. Daarin wordt de opdracht scherper geformuleerd en krijgt CML de kans om zijn doelmatigheid aantoonbaar te maken.

Na twee jaar wordt de samenwerking geëvalueerd en kan een goed overwogen keuze gemaakt worden over de vormgeving van city marketing in Lelystad.

Risico's

Het risico van onduidelijkheid over de doelmatigheid is geadresseerd in het 213a-onderzoek. Om dat risico te beheersen gaan we een tweejarige samenwerking aan, waarin de opdracht scherper wordt geformuleerd en CML de kans krijgt zijn doelmatigheid aantoonbaar te maken. Verder zien we geen risico's.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Uit het 213a-onderzoek blijkt dat de oorspronkelijke doelstellingen, onder meer op het vlak van inkomsten van derden, onvoldoende zijn behaald of onvoldoende inzichtelijk te maken is of deze zijn behaald. Daarom wordt nu ingezet op een aanpassing van de samenwerking om de doelstellingen te kunnen behalen.

Afwegingen

De gemeenteraad is per raadsinformatiebrief geïnformeerd over de tweejarige samenwerking. Aan de hand van de evaluatie die daarop volgt, wordt de afweging gemaakt over een eventuele voortzetting van de samenwerking.

Naam verbonden partij

Stichting Uiver Constellation

Doelstelling

Behoud vliegend cultureel erfgoed.

Wettelijk verplichte verbonden partij?

Nee.

Structuur

Stichtingsvorm. Gemeente Lelystad, Schiphol en KLM hebben ieder 1/3 deel van het kapitaal (totaal € 750.000,=) bij de oprichting ingebracht. Iedere partij heeft een vertegenwoordiger in het bestuur.

Financiën

Met de deelname in de stichting is het recht op de exploitatie van de vliegtuigen Uiver en Constellation verkregen. De vliegtuigen zijn in bruikleen gegeven aan het Aviodrome. Het Aviodrome zorgt voor onderhoud, verzekering, etc. en betalen alle daarmee samenhangende kosten. Verder vinden er geen activiteiten plaats in de stichting. Daardoor blijven eigen vermogen en vreemd vermogen gelijk en is er geen resultaatrekening.

Ontwikkelingen

De huidige situatie wordt ongewijzigd voortgezet.

Risico's

De risico's zijn beperkt, er vinden anders dan de bruikleen geen activiteiten plaats in de stichting.

Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?

Deelname aan de stichting heeft destijds bijgedragen aan het behoud van het Aviodrome voor Lelystad en aan het behoud van het museaal erfgoed.

Afwegingen

Ongewijzigd voortzetten.

Naam verbonden partij
Coöperatie ParkeerService U.A. (CPS)
Doelstelling
Het verrichten van parkeerdiensten voor onder andere de gemeente Lelystad.
Wettelijk verplichte verbonden partij?
Nee.
Structuur
CPS is een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid. De coöperatie heeft momenteel 15 leden. Ieder lid heeft één stem in de Algemene Ledenvergadering. Het percentage aandelen van de gemeente Lelystad is 6,7%. Omdat het een coöperatie betreft met uitgesloten aansprakelijkheid zijn de leden juridisch gezien niet aansprakelijk bij een eventueel faillissement. In de praktijk zal dat genuanceerder zijn gezien de positie van de leden van de coöperatie. De huidige coöperatieve samenwerkingsvorm is nog steeds een geschikte werkwijze; transparant en zonder winstogmerk.
Financiën
CPS sluit in 2020 een periode van transitie af. Dit transitieproces was vooral gericht op het professionaliseren van de bedrijfsvoering. De leden hebben daar separaat middelen voor beschikbaar gesteld. Het eigen vermogen van afgerond € 1,8 miljoen is voldoende om mogelijke tegenvallers op te vangen. De solvabiliteit bedraagt ca. 38 % (stand 31 december 2019) en is ruim voldoende.
Ontwikkelingen
In 2021 betalen wij een bedrag van afgerond € 745.000 voor de parkeerdiensten. De handhaving maakt echter geen onderdeel meer uit van de opdracht omdat deze wordt uitgevoerd door het gemeentelijk Stadstoezicht. Daarmee rekening houdend zijn de kosten op hetzelfde niveau gebleven als in 2016. Door toename van de omzet en verlaging van door te belasten kosten was het niet nodig om in die jaren de tarieven te indexeren. Met ingang van 2021 treedt de gemeente Bergen toe tot de coöperatie. Daarnaast heeft de gemeente Alkmaar haar lidmaatschap heroverwogen en zal voor het einde van het jaar besluiten of zij haar lidmaatschap zal beëindigen met ingang van 1 januari 2022. In het geval dat Alkmaar uittreedt als lid van de coöperatie zal Lelystad beoordelen of de mogelijke gevolgen van dat uittreden gevolgen moeten hebben voor het lidmaatschap van Lelystad. Deze beoordeling zal plaatsvinden in de eerste helft van 2021.
Risico's
Omdat het een coöperatie betreft met uitgesloten aansprakelijkheid zijn de leden niet aansprakelijk voor eventuele verliezen. Wel kunnen verhogingen van tarieven optreden in het geval het aantal leden afneemt. Tot nu toe heeft vertrek van leden daartoe niet geleid. Ook treden nieuwe leden toe en brengen bestaande leden meer diensten onder bij CPS waardoor de omzet tot nu toe is gestegen. De leden stellen de tarieven vast in de Algemene Ledenvergadering evenals de bestemming van het resultaat.
Draagt samenwerking in de huidige vorm voldoende bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen waarvoor deze destijds is opgericht?
Door lid te zijn van de Coöperatie ParkeerService maken wij gebruik van de kennis en ervaring van de Coöperatie en de andere leden. Gestreefd wordt naar zo efficiënt mogelijke werkwijzen bovendien is er geen winstogmerk. De resultaten van de Coöperatie dragen bij aan onze gemeentelijke doelstelling nu en in de toekomst.
Afwegingen
CPS heeft een periode achter de rug waarin met ondersteuning door de leden de bedrijfsvoering is verbeterd evenals het resultaat. De samenwerking draagt in voldoende mate bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen. Alhoewel het mogelijk uittreden van de gemeente Alkmaar gevolgen kan hebben die zullen moeten worden beoordeeld, is het beeld nu dat deelname aan CPS vooralsnog ongewijzigd kan worden voortgezet.